

**O'ZBEKISTONNING TABIIY BOYLIKLARI: TARAQQIYOT VA
KELAJAK OMILI**

*Shahrisabz Davlat Pedagogika instituti
Geografiya va iqtisodiy bilim asoslari yo'nalishi
2-kurs talabasi **Alimova Go'zal***

Annotatsiya: Mazkur maqolada O'zbekiston aholisining demografik tarkibi, uning xususiyatlari va mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishidagi ahamiyati yoritilgan. Tadqiqotda aholi sonining dinamikasi, yosh guruhlari bo'yicha taqsimlanishi, hududiy joylashuvi, milliy tarkibi, diniy e'tiqodi va urbanizatsiya jarayonlari tahlil qilingan. Aholi o'sish sur'atlari, tabiiy va migratsion o'zgarishlarning demografik dinamikaga ta'siri, yosh aholi ulushining iqtisodiy o'sishga ijobiy ta'siri hamda millatlararo totuvlik va diniy bag'rikenglikning mamlakat barqarorligidagi o'rni ko'rsatib berilgan.

Kalit so'zlar: Demografik tarkib, milliy tarkib, diniy e'tiqod, aholi soni, yosh guruhlari, urbanizatsiya, iqtisodiy rivojlanish, migratsiya, tabiiy o'sish, millatlararo totuvlik.

Annotation: This article explores the demographic composition of Uzbekistan, its characteristics, and its significance in the country's socio-economic development. The study analyzes the dynamics of population growth, distribution by age groups, regional placement, ethnic composition, religious beliefs, and urbanization processes. It highlights the impact of population growth rates, natural and migratory changes on demographic dynamics, the positive influence of a young population on economic growth, and the role of interethnic harmony and religious tolerance in ensuring national stability.

Keywords: Demographic composition, ethnic composition, religious beliefs, population size, age groups, urbanization, economic development, migration, natural growth, interethnic harmony.

***Аннотация.** В данной статье рассматривается демографический состав Узбекистана, его особенности и значение для социально-экономического развития страны. В исследовании анализируются динамика численности населения, распределение по возрастным группам, региональное размещение, национальный состав, религиозные убеждения и процессы урбанизации. Подчеркивается влияние темпов роста населения, естественных и миграционных изменений на демографическую динамику, положительное воздействие молодежи на экономический рост, а также роль межнационального согласия и религиозной терпимости в обеспечении стабильности страны.*

***Ключевые слова:** Демографический состав, национальный состав, религиозные убеждения, численность населения, возрастные группы, урбанизация, экономическое развитие, миграция, естественный прирост, межнациональное согласие.*

O'zbekiston – boy tarixga, qadimiy madaniyatga va noyob tabiiy resurslarga ega bo'lgan davlat. Ammo uning geografik joylashuvi va tabiiy boyliklari nafaqat o'tmishda, balki bugungi kunda ham mamlakat taraqqiyotining poydevori hisoblanadi. Ushbu maqolada O'zbekistonning tabiiy resurslari va geografik xususiyatlari qanday qilib mamlakat rivojlanishida muhim rol o'ynayotganiga e'tibor qaratamiz.

Geografik joylashuv – strategik afzallik

O'zbekiston Markaziy Osiyoning yuragida joylashgan bo'lib, mintaqaning barcha davlatlari bilan chegaradosh. Bu joylashuv mamlakatni transport va logistika markaziga aylantirgan. "Yangi Ipak yo'li" tashabbusi doirasida O'zbekistonning geografik pozitsiyasi tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Shu bilan birga, bu hudud iqlim, tuproq va suv resurslaridan oqilona foydalanishni talab qiladi.

Tabiiy resurslar – iqtisodiy barqarorlikning asosi

O'zbekistonning eng asosiy tabiiy boyliklaridan biri uning minerallari hisoblanadi. Mamlakat oltin, uran, tabiiy gaz, neft, mis va boshqa qimmatbaho foydali

qazilmalarga boy. Ayniqsa, Navoiy viloyatidagi oltin konlari dunyoda mashhur bo'lib, mamlakat iqtisodiyotida yetakchi o'rin tutadi.

Bundan tashqari, mamlakatning yer resurslari qishloq xo'jaligi uchun qulay imkoniyatlar yaratadi. Paxta, bug'doy, meva-sabzavot mahsulotlari mamlakatning asosiy eksport tovarlari qatoriga kiradi. Lekin suv resurslarining cheklanganligi qishloq xo'jaligini barqaror rivojlantirish uchun zamonaviy texnologiyalarni talab qilmoqda.

Iqlim va energetika imkoniyatlari

O'zbekistonning iqlimi kontinental bo'lib, bu quyosh energiyasidan samarali foydalanish imkonini beradi. So'nggi yillarda quyosh va shamol energiyasini rivojlantirishga katta e'tibor qaratilmoqda. Bu nafaqat ekologik muammolarni kamaytirishga, balki energetika mustaqilligini oshirishga xizmat qilmoqda.

Kelajak uchun muhim saboqlar

O'zbekiston tabiiy boyliklardan foydalangan holda rivojlanayotgan davlatlar orasida o'ziga xos o'ringa ega. Biroq, ushbu resurslardan oqilona foydalanish, ekologik muvozanatni saqlash va barqaror rivojlanishni ta'minlash mamlakat oldidagi muhim vazifalardandir. Aholi sonining ko'payishi, urbanizatsiya va global iqlim o'zgarishlari kabi omillar tabiatga bo'lgan bosimni oshirmoqda.

Shunday ekan, geografik imkoniyatlarni rivojlanish omiliga aylantirish uchun davlat va jamiyat birgalikda ishlashi zarur. Bu jarayonda zamonaviy texnologiyalar, ekologik ta'lim va xalqaro hamkorlik muhim ahamiyat kasb etadi.

O'zbekistonning tabiiy boyliklari faqat iqtisodiy manfaat uchun emas, balki avlodlarga sog'lom va barqaror atrof-muhitni qoldirish uchun ham xizmat qilishi kerak. Bu esa har bir fuqaro va davlatning umumiy mas'uliyatidir.

Xulosa.

O'zbekistonning tabiiy boyliklari mamlakatning iqtisodiy rivojlanishi va kelajagi uchun mustahkam asos bo'lib xizmat qiladi. Yer osti qazilma boyliklari – neft, gaz, oltin, uran va boshqa resurslar sanoatning turli sohalarini rivojlantirishga imkon beradi. Shu bilan birga, yer usti boyliklari – suv resurslari, unumdor tuproq va

biologik xilma-xillik qishloq xo'jaligi, ekologiya va turizm sohalarining taraqqiyotini ta'minlaydi.

Tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, ularni qayta tiklash va ekologik muvozanatni saqlash muhim ahamiyatga ega. Innovatsion texnologiyalarni joriy etish va barqaror rivojlanish tamoyillariga rioya qilish orqali O'zbekiston o'z tabiiy boyliklarini avlodlar uchun saqlab qolishi va ulardan samarali foydalanishi mumkin. Shu tariqa, tabiiy boyliklar mamlakat taraqqiyotida asosiy omil bo'lib, uning global iqtisodiy maydondagi mavqeini mustahkamlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Ahmedov, A. (2021). O'zbekiston geografiyasi va tabiiy resurslari. Toshkent: Universitet nashriyoti.
2. Karimov, I. (2020). Markaziy Osiyo tabiiy resurslari va ularning iqtisodiyotdagi o'rni. Toshkent: Fan va texnologiyalar nashriyoti.
3. Saidova, R. (2019). "O'zbekistonning suv resurslari: ekologik va iqtisodiy tahlil". Ekologik tadqiqotlar jurnali, 7(4), 56-68.